

Бекітемін
ОӘК төрағасы
Абдрешов Ш.А.
2025 г.
Хаттама № 11

6B04142 – «Экономика және менеджмент» бағдарламасының
6B041 – Бизнес және басқару дайындық бағыттары бойынша Аттестациялық (кешенді)
емтихан
СҰРАҚТАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ

1. «Сала экономикасы» пәні бойынша сұрақтар тізімі

1. «Сала экономикасы» пәнінің ұғымы мен зерттеу нысаны.
2. Сала экономикалық жүйе ретінде: мәні, құрылымы және қызметтері.
3. Ұлттық экономика салаларының жіктелуі.
4. Саланың ұлттық шаруашылық жүйесіндегі орны.
5. Саланың өндірістік әлеуеті және оның элементтері.
6. Нарықтық экономика жағдайында саланың даму факторлары.
7. Саланың дамуындағы инновациялық үдерістер.
8. Саланың негізгі қорлары: ұғымы, құрамы және құрылымы.
9. Негізгі қорларды пайдалану тиімділігінің көрсеткіштері.
10. Саланың айналым қаражаттары: мәні, құрамы және қалыптасу көздері.
11. Саланың еңбек ресурстары және оларды пайдаланудың ерекшеліктері.
12. Еңбек өнімділігі және оны салада арттыру жолдары.
13. Саладағы өнімнің өзіндік құны және оны төмендету факторлары.
14. Саладағы баға қалыптасуы: мәні, баға түрлері және қалыптастыру әдістері.
15. Салалық кәсіпорындардың табыстары мен пайдасы.
16. Рентабельдік (пайдалылық): түрлері мен көрсеткіштері.
17. Саладағы инвестициялар және олардың экономикалық тиімділігі.
18. Нарықтық экономика жағдайында саланы мемлекеттік реттеу.
19. Өндірісті шоғырландыру, мамандандыру және кооперациялау.
20. Саладағы бәсекелестік және бәсекелестік күрес түрлері.
21. Саладағы монополия және монополияға қарсы саясат.
22. Саланың экологиялық мәселелері және оларды шешу жолдары.
23. Ғылыми-техникалық прогрестің сала дамуына әсері.
24. Салалық нарықта сұраныс пен ұсыныстың қалыптасуы.
25. Саланың дамуындағы стратегиялық жоспарлау.
26. Салалық экономикадағы тәуекелдер және оларды төмендету әдістері.
27. Саланың экспорттық-импорттық қызметі.
28. Саланы цифрландыру және оның экономикалық салдары.
29. Саланың әлеуметтік-экономикалық тиімділігі.
30. Қазақстан Республикасындағы саланың қазіргі мәселелері мен даму перспективалары.

2. «Менеджмент бойынша практикум» пәні бойынша сұрақтар тізімі

1. «Менеджмент» ұғымының мәні мен мазмұны, оның мақсаттары мен міндеттері.
2. Басқару ойының эволюциясы: негізгі мектептер мен тәсілдер (ғылыми басқару, әкімшілік басқару, адам қатынастары, жүйелік, жағдайлық).
3. Менеджменттің негізгі функциялары: жоспарлау, ұйымдастыру, мотивация, бақылау, үйлестіру.
4. Қазіргі ұйымдарда менеджердің рөлі мен функциялары. Менеджмент деңгейлері (жоғары, орта, төмен деңгей).
5. Ұйымның сыртқы және ішкі ортасы, тікелей және жанама әсер етуші факторлар.

6. Ішкі фирма жоспарлау мазмұны, мақсаты және түрлері.
7. Стратегиялық жоспарлау және стратегиялық менеджмент: миссия, мақсаттар мен стратегиялар.
8. Ішкі фирма жоспарларын жіктеу (ұзақ мерзімді, орта мерзімді, қысқа мерзімді; операциялық, тактикалық, стратегиялық).
9. Басқарушылық шешім қабылдау процесінің мәні мен кезеңдері
10. Менеджерлік шешімдердің түрлерін жіктеу (бағдарламаланған және бағдарламаланбаған, жеке және топтық).
11. Менеджмент шешімдерін қабылдау әдістері (сандық, эксперттік, ұжымдық).
12. Ұйымдастыру функциясы және ұйымдастыру құрылымы ұғымы.
13. Механистік ұйымдастыру құрылымдары (линейлі, функционалдық, сызықтық-функционалдық).
14. Органикалық ұйымдастыру құрылымдары (дивизиондар, матрицалық, жобалық).
15. Ұйымдастыру құрылымдарындағы қазіргі тенденциялар.
16. Өкілеттіктер, жауапкершілік, орталықтандыру және decentralизациялау бағыттары.
17. Өкілеттіктерді беру.
18. Мотивация функциясы және негізгі теориялар (Маслоу, Герцберг, МакГрегор).
19. Материалды және материалды емес ынталандыру.
20. Қазіргі адам ресурстарын басқару (HRM).
21. Жетекшілік, басқару стильдері (авторитарлық, демократиялық, либералды).
22. Бақылау функциясы және оның түрлері (алдын ала, ағымдағы, қорытынды).
23. Ұйымда коммуникациясы: түрлері, элементтері, кезеңдері.
24. Коммуникациядағы кедергілер және олардың жеңу жолдары.
25. Қақтығыстарды басқару: түрлері және шешу әдістері.
26. Өзгерістерді басқару және ұйымдастырушылық даму.
27. Ақпарат пен ақпараттық технологиялардың менеджменттегі рөлі.
28. Кадр саясаты және мансапты басқару.
29. Халықаралық менеджмент және трансұлттық компанияларда басқару.
30. Стандартизация и системы менеджмента качества: их значение, структура и внедрение.

3. «Еңбекті қорғау» пәні бойынша сұрақтар тізімі

1. Еңбекті қорғаудың негізгі міндеттері, Нұсқаулықтың түрлері мен мақсаты.
2. Еңбекті қорғау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары
3. Еңбекті қорғауды басқару жүйесі (ЕҚБЖ). Еңбекті қорғауды басқарудың мақсаттары, міндеттері.
4. Өндірістік жарақаттануды тергеу, есепке алу және талдау. Өндірістік жарақаттанудың себептері.
5. Еңбекті қорғау жөніндегі құқықтық, әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастыру-техникалық, санитарлық-гигиеналық, емдеу-профилактикалық, оңалту іс-шаралары
6. Жазатайым оқиғаларды тергеу тәртібі және оларды ресімдеу.
7. Өндірістік жарақаттанудың себептерін зерттеу әдістері
8. Кәсіби тәуекел ұғымы. Кәсіби тәуекелді басқару принциптері.
9. Микроклиматтық факторлардың көздері және олардың параметрлері. Адам ағзасының терморегуляциясы.
10. Адамға микроклиматтық факторлардың әсері. Әр түрлі қызмет түрлеріндегі энергия шығындары. Өндірістік жұмыстардың ауырлық категориялары.
11. Микроклимат параметрлерін нормалау. Табиғи және жасанды желдету түрлері.
12. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардан жұмыс істеушілердің қорғаныс құралдарының жіктелуі.
13. Термиялық күйіктердің дәрежелері бар және әртүрлі дәрежедегі күйіктерге алғашқы көмек көрсету.
14. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың жіктелуі (физикалық, химиялық, биологиялық, психофизиологиялық)

15. Өндірістік бөлмелерді жарықтандыру. Түрлері, нормалау.
16. Өндірістік жарықтандырудың негізгі көрсеткіштері. Жарық көздерінің сапасын бағалау көрсеткіштері.
17. Өндірістік жарықтандыруға қойылатын негізгі талаптар. Өндірістік жарықтандырудың түрлері мен жүйелері.
18. Өндірістік жарықтандыруды нормалау. Өндірістік жарықтандыруды есептеу әдістері.
19. Еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету принциптері, әдістері мен құралдары.
20. Ұжымдық және жеке қорғаныс құралдары.
21. Қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың әсерінен қорғаудың субъективті және объективті құралдары.
22. Көлік кәсіпорындарының өндірістік аумағына қойылатын санитарлық-техникалық талаптар.
23. Электр зақымдарының пайда болу шарттары. Адам ағзасына электр тогының әсер ету түрлері.
24. Бөлмелерді электр қауіпсіздігі дәрежесі бойынша жіктеу.
25. Токтардың адам ағзасына әсер ету сипатына қарай жіктелуі.
26. Ток күші. Адам денесінің кедергісі. Ток әсерінің ұзақтығы.
27. Электр тогының түрі мен жиілігі. Адам ағзасы арқылы өтетін ток жолы.
28. Электр тогының соғуынан қорғаудың техникалық құралдары
29. Жұмыс істеп тұрған электр қондырғыларында жұмыс істейтін персоналға қойылатын талаптар.
30. Клиникалық және биологиялық өлімнің негізгі белгілері, электр тогының әсерінен болатын ішкі және сыртқы жарақаттар.

Тапсырмалар:

Тапсырма 1. XYZ компаниясы нарықтағы бәсекелестердің күшеюіне тап болды. Бәсекеге қабілеттілікті арттыру стратегиясын қалай жасауға болады? Сыртқы ортаны талдау мен ішкі стратегияны қалыптастыру кезеңдері қандай?

Тапсырма 2. Тез дайындалатын тамақ мейрамханасының табысы тиімді емес процестер себепті анық төмендеді. Еңбек тиімділігін арттыру үшін қандай талдау әдістерін және қайта құрылымдау шараларын қолдануға болады?

Тапсырма 3. Бөлімше сатушыларында мотивацияның төмендігі мәселесі бар. Мотивацияны көтеру және көрсеткіштерді жақсарту үшін қандай шаралар қолдануға болады?

Тапсырма 4. Компания өндірісті кеңейтуді қалайды, бірақ қаржылық тұрақтылықты да сақтағысы келеді. Мұндай жоба үшін бюджетті қалыптастыру барысында қандай кезеңдерді орындау керек?

Тапсырма 5. Сіз жаңа өнімді енгізу жобасын басқарып отырсыз. Жобаның сәтті аяқталуы үшін негізгі кезеңдер мен басқару құралдарын қандай қолданасыз?

Тапсырма 6. Жаңа кәсіпорын ерекше өніммен нарыққа шығады. Мақсатты аудиторияны және өнімнің позициялауын қалай анықтайсыз?

Тапсырма 7. Компания халықаралық нарыққа шығуды жоспарлап отыр. Қандай тәуекелдерді ескеру керек және оларды қалай азайтамыз?

Тапсырма 8. Компанияда топ ішінде қақтығыс жағдайы пайда болды. Қақтығысты шешу үшін басқарушылық коммуникация мен лидерліктің қандай әдістері көмектеседі?

Тапсырма 9. Кәсіпорын бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін инновацияларды енгізуді қалайды. Инновациялық менеджменттің қандай кезеңдері мен құралдарын ұсынасыз?

Тапсырма 10. Компания клиенттердің ағымдағы есебін жоғарылатып отыр. Клиенттерге көрсетілетін қызметті жақсарту үшін қандай стратегиялар қолдануға болады?

Тапсырма 11. Кәсіпорынның негізгі қорларының орташа жылдық құны – 120 млн тг, өндірілген өнім көлемі – 300 млн тг. Қор қайтарымдылығын анықтаңыз.

Тапсырма 12. Өнімнің өзіндік құны – 80 000 тг, сату бағасы – 110 000 тг. Пайданы және рентабельділік деңгейін есептеңіз.

Тапсырма 13. Жұмысшы айына 200 өнім шығарады, жоспар бойынша норма – 160 өнім. Еңбек өнімділігінің өсуін пайызбен анықтаңыз.

Тапсырма 14. Егер қор қайтарымдылығы 2,5 болса, қор сыйымдылығын есептеңіз.

Тапсырма 15. Кәсіпорынның жылдық пайдасы – 18 млн тг, активтер құны – 90 млн тг. Активтердің рентабельділігін есептеңіз.

Тапсырма 16. Өндіріс көлемі 5000 бірліктен 6500 бірлікке дейін өсті. Өсу қарқынын табыңыз.

Тапсырма 17. Жұмысшылардың орташа саны – 120 адам, өндірілген өнім көлемі – 6000 дана. Орташа еңбек өнімділігін есептеңіз.

Тапсырма 18. Құрал-жабдықтың құны – 15 млн тг, пайдалану мерзімі – 5 жыл. Жылдық амортизация мөлшерін табыңыз.

Тапсырма 19. Кәсіпорын 24 млн тг көлемінде өнім сатты, оның өзіндік құны – 19 млн тг. Өнім рентабельділігін есептеңіз.

Тапсырма 20. Бір бұйымға материал тұтыну нормасы – 6 кг, нақты шығын – 5,5 кг. Материал үнемдеу пайызын анықтаңыз.

Тапсырма 21. Жаңа технология енгізілгеннен кейін шығындар 25 млн тг-ден 20 млн тг-ге төмендеді. Экономикалық әсерін есептеңіз.

Тапсырма 22. Өндіріс көлемі – 12 000 дана. Бір дананың айнымалы шығыны – 2000 тг, тұрақты шығындар – 8 млн тг. Жалпы және бір өнімнің өзіндік құнын есептеңіз.

Тапсырма 23. Егер өнім бағасы – 5000 тг, айнымалы шығындар – 3000 тг, тұрақты шығындар – 6 млн тг болса, шығынды өтеу нүктесін (рентабельділік шегін) анықтаңыз.

Тапсырма 24. Инвестиция көлемі – 30 млн тг, жылдық пайда – 5 млн тг. Өтелу мерзімін есептеңіз.

Тапсырма 26. Алдыңғы жылы сатудан түскен түсім – 50 млн тг, биыл – 62 млн тг. Өсу қарқынын табыңыз.

Тапсырма 27. Брак мөлшері – 4%. Жалпы шығарылған өнім – 15 000 дана. Жарамды өнім санын есептеңіз.

Тапсырма 28. Жалақы қоры – 18 млн тг, жұмысшылар саны – 60 адам. Бір жұмысшының орташа айлық жалақысын анықтаңыз.

Тапсырма 29. Егер негізгі қорлардың жалпы құны 80 млн тг, ал жаңадан енгізілген қорлар 12 млн тг болса, негізгі қорларды жаңарту коэффициентін есептеңіз.

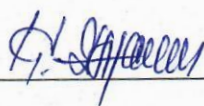
Тапсырма 30. Өнімнің өзіндік құны 9500 тг-ден 8800 тг-ге төмендеді. Төмендеу пайызын анықтаңыз.

Көлік қызметтері және бизнес
кафедрасының меңгерушісі

Р.Д. Мусалиева

Логистика және бизнес
институтының директоры

К.Ж. Даубаев